

Inhaltsverzeichnis / Spis treści

Bronisław Marciniak , Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu / Rektor der Adam-Mickiewicz-Universität zu Posen	
Laudacja	9
Grußwort	10
Alexander Wöll , Präsident der Europa-Universität Viadrina zu Frankfurt (Oder) / Prezydent Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą	
Grußwort	11
Laudacja	13
Jan C. Joerden Zu Lebenslauf und wissenschaftlichem Wirken von Prof. Dr. habil. Dr. h.c. Andrzej J. Szwarca	15
Życiorys i naukowa działalność prof. zw. dr. hab. dr. h.c. Andrzeja J. Szwarca	19
Dorobek naukowy prof. zw. dr. hab. dr. h.c. Andrzeja J. Szwarca Wissenschaftliches Werk von Prof. Dr. habil. Dr. h.c. Andrzej J. Szwarca	23
Einführung / Wprowadzenie.	49
Aleksandra Chylewska-Tölle, Alexander Tölle Interdisziplinarität, Interkulturalität und Innovativität im Grenzland. Das Deutsch-Polnische Forschungsinstitut am Collegium Polonicum in Ślubice	51
Interdyscyplinarność, interkulturowość i innowacyjność na pograniczu. Polsko-Niemiecki Instytut Badawczy w Collegium Polonicum w Ślubicach	65
Nationale Kulturen zwischen Transfer, Adaption und Resilienz / Kultury narodowe między transferem, adaptacją i odrzuceniem	77
Brigitta Helbig-Mischewski, Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz Migracyjność w zjednoczonej Europie. Narracje autorek i autorów polskiego pochodzenia w Niemczech po roku 1989 – perspektywy badawcze	79
<i>Migrationen im vereinten Europa. Die Narrationen von Autorinnen und Autoren polnischer Herkunft in Deutschland nach 1989 – Forschungsperspektiven</i>	88
Aleksandra Chylewska-Tölle Zwischen Restauration und Revolution. Die Reformanliegen in der katholischen Aufklärung in deutschen und polnischen Gebieten	91
<i>Między restauracją a rewolucją. Założenia reformatorskie oświecenia katolickiego na ziemiach niemieckich i polskich</i>	107
Przemysław Chojnowski Niemiecki Mickiewicz – studium przypadku	109
<i>Der deutsche Mickiewicz: Eine Fallstudie</i>	117

Błażej Kaźmierczak, Daniel J. Lemmen

Polens geopolitisches Dilemma und seine transatlantische Lösung. Ein einleitender Überblick	119
<i>Geopolityczny dylemat Polski i jego transatlantyckie rozwiązanie.</i> <i>Szkic do zagadnienia</i>	134

**Integration und Identitätskonstruktion der Grenzregionen /
Integracja i konstrukcja tożsamościowa regionów przygranicznych 137**

Marta Jadwiga Bąkiewicz

Ein literarischer Entwurf des Grenzraumes am Beispiel des Romans <i>Pogranicze</i> von Eugeniusz Paukszta	139
<i>Literackie pogranicze Eugeniusza Paukszy</i>	152

Beata Halicka

Sami swoi czy obcy? Powojenne losy migrantów na polsko-niemieckim pograniczu	153
<i>Unter unsersgleichen oder fremd? Nachkriegsschicksale von Migranten</i> <i>im deutsch-polnischen Grenzraum</i>	162

Grzegorz Podruczny

Kunowice 1759 – 2007 – 2015. Dziewięć lat polskich badań prusko-austriacko-rosyjskiej bitwy z 12 sierpnia 1759 roku	165
<i>Kunersdorf 1759 – 2007 – 2015. Neun Jahre polnischer Forschungen</i> <i>zur preußisch-österreichisch-russischen Schlacht vom 12. August 1759</i>	174

Rafał Mocny

Rola sanktuariów diecezjalnych na Ziemiach Zachodnich w krzewieniu tożsamości religijnej i narodowej	177
<i>Zur Rolle der Diözesan-Sanktuarien in den polnischen Westgebieten bei der</i> <i>Festigung der religiösen und nationalen Identität</i>	188

Barbara Alicja Jańczak

Polityka językowa oraz edukacja dwujęzyczna w polskich miejscowościach pogranicza polsko-niemieckiego	191
<i>Sprachenpolitik und zweisprachige Bildung in polnischen Ortschaften</i> <i>im deutsch-polnischen Grenzraum</i>	202

Aleksandra Ibragimow

Problematyka transgranicznego zarządzania wodami – studium przypadku Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry (MODO)	205
<i>Die Problematik grenzüberschreitender Wasserbewirtschaftung –</i> <i>Fallstudie zur Internationalen Flussgebietseinheit Oder</i>	219

Andrzej Pukacz

Jezióra jako potencjał transgranicznego rozwoju na przykładzie Euroregionu Pro Europa Viadrina	221
<i>Seen als Potenzial grenzüberschreitender Entwicklung am Beispiel der Euroregion</i> <i>Pro Europa Viadrina</i>	230